

قرآن

«پنجاه ویژگی» برخی از ویژگی‌های انسان در

اشرف امیدواری ابرقویی

دبیر دبیرستان های ابرکوه یزد

- انسان موجود یا مخلوقی است با ویژگی‌های خاصی که در قرآن مجید ترسیم و تصویر شده‌اند. در قرآن کریم محور بحث، انسان است و اساساً قرآن، کتاب انسان‌سازی است. در پاسخ به این سؤال‌ها که انسان در جهان بینی اسلامی چیست و کیست و رابطه‌ی او با خداوند تبارک و تعالی بر چه اساسی نهاده شده است، باید گفت که انسان مخلوق ویژه‌ای است و رابطه‌ی او با خداوند، مانند رابطه‌ی عبد است با معبود با خصوصیات زیر:
۱. هو الذی خلقکم من طین [انعام/۲]: او کسی است که شما را از خاک آفریده است.
 ۲. هو الذی خلقکم من نفس واحده [اعراف/۱۸۹]: خداوند تبارک و تعالی همه انسان‌ها را از یک نفس واحد آفریده است.
 ۳. ثم جعلناکم خلایف فی الارض [یونس/۱۴]: خداوند تبارک و تعالی انسان را خلیفه و جانشین خود در روی زمین قرار داده است.
 ۴. و نفخت فیہ من روحی [ص/۷۲]: خداوند تبارک و تعالی از روح خود بر انسان دمیده است.
 ۵. و سخر لکم ما فی السموات و ما فی الارض جمیعاً [جاثیه/۱۳]: خداوند تبارک و تعالی آنچه را که در آسمان‌ها و زمین است، در تسخیر انسان قرار داده است.
 ۶. و لقد کرّمنا بنی آدم [اسراء/۷۰]: خداوند تبارک و تعالی انسان را بر بسیاری از مخلوقات خود برتری بخشیده و گرامی داشته است.
 ۷. هو الذی خلق لکم ما فی الارض جمیعاً [بقره/۲۹]: خداوند تبارک و تعالی همه‌ی موجودات زمین را برای انسان خلق کرده است.
 ۸. یعلم سرکم و جهرکم [انعام/۳]: خداوند تبارک و تعالی از نهان و آشکار انسان باخبر است.
 ۹. و نبلوکم بالشر و الخیر فتنه [انبیاء/۳۵]: خداوند تبارک و تعالی انسان را با ابتلا به شر و خیر و شمرود آزمایش قرار می‌دهد.
۱۰. ان الله کان علیکم رقیباً [نساء/۱]: خداوند تبارک و تعالی مراقب اعمال انسان است.
 ۱۱. کل نفس بما کسبت رهینه [مدثر/۳۸]: نفس انسان مدیون اعمالی است که انجام داده است.
 ۱۲. و ما خلقت الجن و الانس الا لیعبدون [ذاریات/۵۶]: خداوند تبارک و تعالی جن و انس را نیافریده است، مگر برای عبادت کردن خداوند.
 ۱۳. ما عندکم ینفد و ما عند الله باق [نحل/۹۶]: آنچه نزد انسان است نابود می‌شود و آنچه نزد خداوند است باقی می‌ماند.
 ۱۴. لا تکلف نفساً الا و سعها [اعراف/۴۲]: خداوند تبارک و تعالی از انسان بیش از وسع و توان او انتظار ندارد و تکلیف نمی‌کند.
 ۱۵. افلا تعقلون [اعراف/۱۶۹]: خداوند تبارک و تعالی در جای جای قرآن، انسان را به اندیشیدن و تعقل کردن دعوت کرده است.
 ۱۶. لا نضع اجر المصلحین [اعراف/۱۷۰]: خداوند تبارک و تعالی اجر انسان‌های درستکار را ضایع نخواهد کرد.
 ۱۷. کان ظلوماً جهولاً [احزاب/۷۲]: انسان موجودی ستمگر و بسیار نادان است.
 ۱۸. ان الانسان لربه لکنود [عادیات/۶]: انسان نسبت به پروردگارش ناسپاس است.
 ۱۹. ان الله لایحب من کان مختالاً فخوراً [نساء/۳۶]: خداوند تبارک و تعالی انسان خودپسند و متکبر را دوست ندارد.
 ۲۰. ان الانسان لکفور [حج/۶۶]: انسان موجودی بسیار ناسپاس و کافرکیش است.
 ۲۱. و کان الانسان قتورا [اسراء/۱۰۰]: انسان موجودی ممسک و تنگ‌نظر است.

۲۲. و كان الانسان عجولا [اسراء/ ۱۱]: انسان موجودی عجول و شتابگر است.

۲۳. و كان الانسان اكثر شىء جدلا [كهف/ ۵۴]: انسان موجودی است که با سخن حق به جدال و خصومت برمی خیزد.

۲۴. و انه لحب الخير لشديد [عاديات/ ۸]: انسان به شدت به خیر علاقه مند است.

۲۵. ان الانسان خلق هلوعا [معارج/ ۱۹]: انسان حریص و ناشکیبا آفریده شده است.

۲۶. و خلق الانسان ضعيفا [نساء/ ۲۸]: انسان ضعیف آفریده شده است.

۲۷. اذا مسه الشر جزوعا [معارج/ ۲۰]: اگر شر و زبانی به انسان رسد، جزع و بی قراری می کند.

۲۸. و اذا مسه الخير منوعا [معارج/ ۲۱]: اگر خیر و سودی عاید انسان شود، تنگ نظری و بخل می ورزد.

۲۹. كلا ان الانسان ليطغى ان رءاه استغنى [علق/ ۶ و ۷]: اگر انسان خویش را بی نیاز ببیند، طغیان می کند.

۳۰. ولا تكونوا كالذين نسوا الله فانسهم انفسهم [حشر/ ۱۹]: اگر انسان خدا را فراموش کند، خدا هم نفس او را از یادش می برد.

۳۱. و تعاونوا على البر والتقوى [مائده/ ۲]: انسان نیکوکار کسی است که در خیر و تقوا به دیگران کمک کند.

۳۲. و الموفون بعهدهم اذا عاهدوا [بقره/ ۱۷۷]: انسان نیکوکار کسی است که اگر عهده ببندد، به هنگام آن به عهد خود وفا کند.

۳۳. انما المؤمنون الذين اذا ذكر الله وجلت قلوبهم [انفال/ ۲]: انسان مؤمن کسی است که چون ذکری از خدا شود، دلش به تیش افتد و لرزان شود.

۳۴. من جاء بالحسنة فله عشر امثالها [انعام/ ۱۶۰]: اگر انسان کار نیکو کند؛ خداوند تبارک و تعالی او را ده برابر پاداش خواهد داد.

۳۵. قلنا للملائكة اسجدوا لادم فسجدوا [اعراف/ ۱۱]: انسان موجودی است که خداوند تبارک و تعالی فرشتگان را به سجدهی او مأمور کرده است.

۳۶. و الذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا [عنكبوت/ ۶۹]: اگر انسان در راه خدا تلاش کند، به یقین خداوند او را به راه خویش هدایت می کند.

۳۷. يا ايها الذين آمنوا ان تنصروا الله ينصركم و يثبت اقدامكم

[محمد/ ۷]: اگر انسان خدا را یاری کند، خدا هم او را یاری می کند و ثابت قدم می گرداند.

۳۸. يا ايها الذين آمنوا ان تتقوا الله يجعل لكم فرقانا [انفال/ ۲۹]: اگر انسان ایمان آورد و تقوا پیشه کند، خدا به او بصیرت و قدرت شناخت می بخشد.

۳۹. و من يبتغ غير الاسلام دينا فلن يقبل منه [آل عمران/ ۸۵]: اگر انسان غیر از اسلام دینی اختیار کند، هرگز از وی پذیرفته نیست.

۴۰. لقد خلقنا الانسان في احسن تقويم [تین/ ۴]: خداوند تبارک و تعالی انسان را در مقام احسن تقویم و نیکوترین مراتب صورت وجود آفریده است.

۴۱. لها ما كسبت ولكم ما كسبتم [بقره/ ۱۳۴]: هر نیک و بدی که انسان انجام بدهد، برای خود کرده است.

۴۲. يا ايها الذين آمنوا استعينوا بالصبر و الصلوة ان الله مع الصابرين [بقره/ ۱۵۳]: اگر انسان صبر و مقاومت پیشه کند و به ذکر خدا و نماز توسل جوید، خدا او را یاری می کند.

۴۳. فاذكروني اذ كرم [بقره/ ۱۵۲]: اگر انسان خدا را یاد کند، خدا هم او را یاد می کند.

۴۴. و من اعرض عن ذكرى فان له معيشة ضنكا [طه/ ۱۲۴]: اگر انسان از یاد خدا اعراض کند، در دنیا زندگی تنگ و پراز فشاری خواهد داشت.

۴۵. اولئك كالانعام بل هم اضل اولئك هم الغافلون [اعراف/ ۱۷۹]: انسان های غافل مانند حیوانات چهار پا هستند، بلکه از آن ها هم گمراه ترند.

۴۶. قل متاع الدنيا قليل [نساء/ ۷۷]: برای انسان زندگانی دنیا متاعی ناچیز و اندک است.

۴۷. لا تقف ما ليس لك به علم [اسراء/ ۳۶]: انسان نباید از چیزی که علم و آگاهی ندارد، پیروی کند.

۴۸. و قل الحق من ربكم فمن شاء فليؤمن و من شاء فليكفر [كهف/ ۲۹]: انسان انتخابگر است. هر کس خواست ایمان می آورد و هر کس خواست کافر می شود.

۴۹. الذين آمنوا و تطمئن قلوبهم بذكر الله الا بذكر الله تطمئن القلوب [رعد/ ۲۸]: همه ی انسان ها بدانند که تنها یاد خدا و ذکر خدا آرام بخش دل هاست.

۵۰. كل نفس ذائقة الموت [آل عمران/ ۱۸۵]: هر انسانی شربت مرگ را خواهد چشید.